

Демидова Л.М.

*доктор юридичних наук, професор,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Україна,
e-mail: d.l.n@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-1248-5001*

Айрапетян А.С.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Центр правової освіти і реалізації
реабілітаційних програм ГНКО, Єреван, Вірменія,
e-mail: hayrapetyan.ashot@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-5937-8185*

Сарана С. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Україна;
e-mail: saranaserg @ukr.net; ORCID ID: 0000-0003-0617-8363*

Кальян О. С.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Полтавська державна аграрна академія, Україна,
e-mail: kalian_o@ ukr.net; ORCID ID: 0000-0001-9889-963X*

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Анотація. Досліджено особливості діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у системі гарантування вкладів фізичних осіб.

Проаналізовано повноваження Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Визначено, що його виконавча дирекція здійснює повноваження у сфері забезпечення діяльності Фонду, щодо джерел формування коштів Фонду, у сфері забезпечення відшкодувань за вкладками, у сфері регуляторної діяльності, у сфері виведення неплатоспроможних банків з ринку. Запропоновано повноваження адміністративної ради Фонду гарантування вкладів фізичних осіб поділити на функціональні, погоджувальні і розпорядчі.

З'ясовано проблеми формування ресурсної бази Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Наголошено, що розширення джерел формування коштів Фонду безпосередньо пов'язано з колом учасників системи гарантування вкладів фізичних осіб. З метою збільшення коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб запропоновано включити до складу учасників Фонду небанківські фінансові установи.

Розглянуто окремі аспекти контролю за діяльністю Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Наголошено, що річний звіт Фонду потребує вдосконалення. Запропоновано закріпити форму річного звіту Фонду в законодавстві та визначити такі його розділи: основні показники діяльності Фонду у звітному періоді, внутрішнє управління Фонду, законодавство та регуляторна діяльність, інформування громадськості, аналіз банківського сектору, регулятивна діяльність Фонду, управління фінансами, виведення неплатоспроможних банків з ринку, захист інтересів вкладників, фінансова звітність Фонду.

Сформульовано напрями удосконалення діяльності Фонду, а саме: перегляд повноважень Фонду в частині здійснення контролю за проблемними банками, розширення кола суб'єктів та об'єктів системи гарантування вкладів, удосконалення контролю за діяльністю Фонду, запровадження нових механізмів здійснення виплат відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків, розширення переліку джерел формування коштів Фонду.

Ключові слова: гарантування вкладів, іпотечні цінні папери, контроль, система гарантування вкладів фізичних осіб, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

Формул: 0; рис.: 0; табл.: 1; бібл.: 14.

Demidova L. M.
D.Sc (Law), Professor,
Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine
e-mail: d.l.n@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-1248-5001

Hayrapetyan A.S.
Ph. D. in Law, Associate Professor,
Legal Education And Rehabilitation Program Implementation Center SNCO, Yerevan,
Armenia,
e-mail: hayrapetyan.ashot@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-5937-8185

Sarana S. V.
Ph. D. in Law, Associate Professor,
Open International University of Human Development «Ukraine», Ukraine;
e-mail: saranaserg @ukr.net; ORCID ID: 0000-0003-0617-8363

Kalian O. S.
Ph. D. in Law, Associate Professor,
Poltava State Agrarian Academy, Ukraine;
e-mail: kalian_o@ ukr.net; ORCID ID: 0000-0001-9889-963X

WAYS OF IMPROVING THE ACTIVITIES OF THE DEPOSIT GUARANTEE FUND: ECONOMIC AND LEGAL ASPECT

Abstract. The features of the activities of the Deposit Guarantee Fund within the system of guaranteeing deposits of individuals have been studied in the article.

The powers of the Deposit Guarantee Fund have been analyzed. It has been determined that its executive directorate exercises powers in the sphere of providing the Fund's activity, in respect of sources of the formation of the Fund's assets, in the sphere of deposit repayment, in the sphere of regulatory activity, in the field of withdrawing insolvent banks from the market. It has been offered to divide the powers of the administrative council of the Deposit Guarantee Fund into functional, conciliatory and regulatory ones.

The problems of forming the resource base of the Deposit Guarantee Fund have been clarified. It has been emphasized that the expansion of the sources for the formation of the Fund's assets is directly related to the range of participants of the system of individuals' deposits guaranteeing. In order to increase the funds of the Deposit Guarantee Fund, it has been offered to include non-bank financial institutions into the Fund's participants.

Some aspects of control over the activity of the Deposit Guarantee Fund have been studied. It has been emphasized that the Fund's annual report needs to be improved. It has been offered to consolidate the form of the annual report of the Fund in the legislation and to define the following its sections: main indicators of the Fund's activity in the reporting period, internal management of the Fund, legislation and regulatory activity, public information, analysis of the banking sector, regulatory activity of the Fund, financial management, withdrawal of insolvent banks from the market, protection of depositors' interests, the Fund's financial reports.

The directions for improving the Fund's activity have been formulated, namely revision of the Fund's powers in terms of exercising control over troubled banks, expanding the range of subjects and objects of the deposit guaranteeing system, improving control over the Fund's activities, introducing new mechanisms for repayment to depositors of insolvent banks, expanding the list of sources for the formation of the Fund's assets.

Keywords: deposits guaranteeing, mortgage-backed securities, control, system of individuals' deposits guaranteeing, Deposit Guarantee Fund.

JEL Classification G21, K12

Formulas: 0; fig.: 0; tabl.: 1; bibl.: 14.

Демидова Л.Н.
доктор юридических наук, профессор,
Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина
e-mail: d.l.n@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-1248-5001

Айрапетян А.С.
кандидат юридических наук, доцент,
Центр правового образования и реализации реабилитационных программ ГНКО,
Ереван, Армения,
e-mail: hayrapetyan.ashot@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-5937-8185

Сарана С. В.
кандидат юридических наук, доцент,
Открытый международный университет развития человека «Украина», Украина
e-mail: saranaserg @ukr.net; ORCID ID: 0000-0003-0617-8363

Кальян А. С.
кандидат юридических наук, доцент,
Полтавская государственная аграрная академия, Украина;
e-mail: kalian_o@ ukr.net; ORCID ID: 0000-0001-9889-963X

ФОНД ГАРАНТИРОВАНИЯ ВКЛАДОВ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ КАК СУБЪЕКТ КОНТРОЛЯ ЗА ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ БАНКОВ В УКРАИНЕ

Аннотация. Исследованы особенности деятельности Фонда гарантирования вкладов физических лиц в системе гарантирования вкладов физических лиц. Проанализированы полномочия Фонда гарантирования вкладов физических лиц. Выявлены проблемы формирования ресурсной базы Фонда гарантирования вкладов физических лиц. Указано, что расширение источников формирования средств Фонда гарантирования вкладов физических лиц напрямую связано с кругом участников системы гарантирования вкладов физических лиц. Рассмотрены отдельные аспекты контроля за деятельностью Фонда гарантирования вкладов физических лиц. Сформулированы направления совершенствования деятельности Фонда гарантирования вкладов физических лиц.

Ключевые слова: гарантирование вкладов, ипотечные ценные бумаги, контроль, система гарантирования вкладов физических лиц, Фонд гарантирования вкладов физических лиц.

Формул: 0; рис.: 0; табл.: 1; библи.: 14.

Вступ. Сьогодні ефективним механізмом захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників є система гарантування вкладів фізичних осіб, що покликана запобігати настанню негативних наслідків банкрутства банків, підвищувати довіру до банківського сектору, а також сприяти економічній стабільності в державі.

Створення в Україні ефективної банківської системи, що відповідає потребам суспільства та забезпечує захист вкладів фізичних осіб, неможливе без детального вивчення проблем, з якими стикається у своїй діяльності Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (далі — Фонд).

Після набуття Україною незалежності розпочався активний розвиток її фінансової системи, який супроводжувався зростанням кількості комерційних банків. Водночас наявність численних недоліків у правовому регулюванні діяльності комерційних банків та перманентні фінансові кризи негативно впливають як на платоспроможність цих банків, так і на стабільність банківської системи загалом.

Аналіз досліджень та постановка завдання. Різні аспекти цієї проблематики досліджувалися у наукових працях К. О. Алексійчук [1], О. Б. Билінської [2], С. В. Безвуха [3], В. В. Коваленко [4], С. Л. Глуговської [5], Є. С. Ходака [6] та інших вчених. Очевидно, що без їх фундаментальних досліджень, зокрема, щодо формування коштів Фонду, неможливі якісні зміни в механізмі забезпечення захисту вкладів фізичних осіб в Україні. Визнаючи досягнення цих та інших вчених, зазначимо, що створення ефективної банківської системи в Україні неможливе без подальшого вивчення проблем діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, основними з яких є обмеженість джерел формування коштів Фонду, недосконалість повноважень Фонду в частині механізмів та процедур в роботі

з активами неплатоспроможних банків при виведенні їх з ринку, питання розширення кола учасників Фонду тощо. Це обумовлює необхідність розробки напрямів удосконалення діяльності Фонду.

Мета статті полягає у економіко-правовому дослідженні особливостей діяльності Фонду та обґрунтуванні напрямів її удосконалення.

У статті застосовано методи аналізу і синтезу, а також порівняльно-правовий метод. Визначенню проблематики цієї публікації, а також формулюванню авторського бачення напрямів удосконалення діяльності Фонду в Україні сприяв аналіз чинного законодавства та світового досвіду у цій сфері.

Результати дослідження. У 1998 році Указом Президента України створено систему гарантування вкладів, управління якою покладено на Фонд.

Правовий статус Фонду визначено Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 № 4452-VI (далі — Закон № 4452-VI).

Відповідно до ч. 1 статті 3 Закону № 4452-VI, Фонд є установою, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків у випадках, встановлених цим Законом [7].

Основним завданням Фонду є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку (ч. 1 статті 4 Закону № 4452-VI). Для виконання цього завдання Фонд наділений відповідними повноваженнями.

З макроекономічного погляду діяльність Фонду гарантує стабільність фінансової та платіжної систем шляхом запобігання несприятливим наслідкам неплатоспроможності банків [8, с. 515]. З мікроекономічного погляду діяльність Фонду спрямована на забезпечення виплати вкладів та захист інтересів вкладників [9, с. 554].

Є. С. Ходак у своєму дослідженні здійснив структурування повноважень виконавчої дирекції Фонду за такими напрямками: у сфері забезпечення діяльності Фонду, щодо джерел формування коштів Фонду, у сфері забезпечення відшкодувань за вкладами, у сфері регуляторної діяльності, у сфері виведення неплатоспроможних банків з ринку. Наведена структура дозволяє чітко визначати напрями діяльності Фонду у системі гарантування вкладів фізичних осіб та сприяє покращенню розуміння ключових принципів її функціонування [6, с. 100—101].

Щодо повноважень адміністративної ради Фонду, то, проаналізувавши положення Закону № 4452-VI, їх слід поділити на:

1) функціональні (затвердження регламенту адміністративної ради Фонду, кошторису витрат Фонду, стратегії розвитку Фонду та річного плану його діяльності, рішень виконавчої дирекції Фонду про встановлення спеціального збору до Фонду або диференційованих зборів до Фонду залежно від ризиків банків тощо);

2) погоджувальні (погодження рішень та звітів виконавчої дирекції Фонду);

3) розпорядчі (призначення на посаду та звільнення з посади директора — розпорядника Фонду, прийняття рішення про збільшення граничного розміру відшкодування коштів за вкладами).

Крім того, досить широкими є повноваження директора-розпорядника Фонду, який очолює виконавчу дирекцію та: входить до адміністративної ради; робить подання адміністративній раді щодо членів виконавчої дирекції; бере участь в засіданнях Правління Національного Банку України (далі — НБУ); керує поточною діяльністю Фонду; діє від імені Фонду і представляє його інтереси без довіреності у відносинах з державними органами, Національним банком України, банками, міжнародними організаціями, іншими юридичними та фізичними особами та інші (статті 8, 9, 14, 55 Закону № 4452-VI) [7]. Зауважимо, що директор-розпорядник Фонду несе персональну відповідальність за діяльність Фонду та виконання покладених на нього завдань.

Ключовим питанням при дослідженні засад діяльності Фонду є розмежування його повноважень та повноважень НБУ.

Фонд наділений повним та винятковим правом управління неплатоспроможними банками та проведення процедури його ліквідації, за винятком ліквідації за ініціативою

власників банку (статті 34, 44 Закону № 4452-VI). Водночас положення Закону № 4452-VI закріплюють обов'язкове інформування з боку Фонду НБУ про окремі рішення, пов'язані з управлінням неплатоспроможними банками та здійсненням їх ліквідації. Однак Фонд має обмежені повноваження щодо нагляду за банками, які функціонують у звичайному режимі, визначені статтею 30 Закону № 4452-VI, та деякі додаткові повноваження щодо нагляду за діяльністю банків, віднесених до категорії проблемних. Зокрема, за клопотанням Фонду його працівники повинні бути залучені НБУ до проведення інспекційних перевірок проблемних банків (стаття 32 Закону № 4452-VI) [7].

Зважаючи на основне завдання Фонду, доцільно передбачити обов'язковість участі працівників Фонду при проведенні НБУ інспекційних перевірок проблемних банків. Крім того, сьогодні удосконаленню потребують повноваження Фонду в частині забезпечення ефективного виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків.

В аспекті забезпечення виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків необхідно детальніше розглянути можливості запровадження додаткових джерел формування коштів Фонду, вдосконалення механізму відшкодування виплат вкладникам неплатоспроможних банків, розширення кола суб'єктів, яким забезпечується відшкодування виплат Фондом, удосконалення механізму контролю за діяльністю Фонду.

Першочерговим завданням на шляху до вирішення цих проблем є пошук шляхів збільшення капіталу Фонду, що дасть змогу підвищити суму гарантованого відшкодування, а отже, стимулюватиме фізичних осіб зберігати свої заощадження в банках.

Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є диверсифікація інвестицій Фонду, адже сьогодні Фонд має право здійснювати розміщення інвестицій у державні цінні папери та розміщення облігацій (п. 3, п. 3¹ ч. 2. статті 4 Закону № 4452-VI). Зауважимо, що це право розглядається в Законі № 4452-VI як функція Фонду [7]. Тому доцільно його закріпити в положеннях, що регулюють джерела формування коштів Фонду.

Крім того, у подальшому доцільно забезпечити можливість розміщення коштів Фонду в іпотечні цінні папери. У зв'язку з цим пропонуємо доповнити ч. 1 статті 19 Закону № 4452-VI п. 4² таким положенням: «доходи, одержані від інвестування коштів Фонду в іпотечні цінні папери». Однак, враховуючи ринкові ризики, слід розробити систему обмежень щодо здійснення цього виду інвестування, а особливості його здійснення закріпити у новому розділі Закону № 4452-VI: «Розділ IV¹ Порядок інвестування коштів Фонду в іпотечні цінні папери». Зазначений розділ має містити положення щодо: обов'язкових характеристик іпотечних цінних паперів, в які Фонд має право здійснювати інвестування (рівня забезпеченості, строковості, прибутковості, рейтингу емітента тощо); рівня допустимого ринкового ризику, методики його розрахунку; рівня зовнішнього соціально-економічного ризику та методики його визначення.

Розширення джерел формування коштів Фонду безпосередньо пов'язано з колом учасників системи гарантування вкладів фізичних осіб.

Сьогодні відповідно до ч 1 статті 17 Закону № 4452-VI учасниками Фонду є лише банки. Утім актуальним є питання застосування гарантійного покриття Фонду на вклади членів кредитних спілок та інші інвестиції. Так, у 2013 році було зареєстровано Проект Закону України «Про фонд гарантування вкладів та інвестицій фізичних осіб» від 28.08.2013 № 3132. Документ передбачав забезпечення повернення не лише банківських вкладів, а й вкладів у кредитні спілки, недержавні пенсійні фонди, компанії з управління активами, пайові та корпоративні інвестиційні фонди [10].

Зауважимо, що проблема гарантування вкладів, розміщених у кредитних спілках та інших небанківських фінансових установах (у т. ч. на рахунках торговців цінними паперами та компаній з управління активами) вже частково вирішена із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відшкодування фізичним особам через систему гарантування вкладів фізичних осіб шкоди, завданої зловживаннями у сфері банківських та інших фінансових послуг» від 15.11.2016 № 1736-VIII, у частині прирівняння до вкладу коштів, які залучені від фізичної особи як позика або вклад до небанківської фінансової установи через банк, що виступив повіреним за відповідним договором [11]. Однак ця норма стосується лише банків, які на день набрання чинності зазначеного Закону віднесені до категорії неплатоспроможних.

Для порівняння наведемо приклад досвіду Португалії. У Португалії Фонд гарантування вкладів (Portuguese Deposit Guarantee Fund) є юридичною особою публічного права з адміністративною та фінансовою незалежністю. Як зазначають Руте Абреу, Фатіма Давид та Ліліана Крістіна, усі кредитні установи, що мають головний офіс у Португалії та мають право приймати депозити, обов'язково є членами Фонду гарантування вкладів в Португалії, за винятком банків взаємного кредитування сільського господарства, що належать до Інтегрованої системи взаємного кредитування сільського господарства, які охоплюються Фондом гарантування сільського господарства [9, с. 553].

В Україні збільшення ресурсної бази Фонду для забезпечення покриття зазначених вкладів можливе за рахунок включення відповідних рахунків небанківських фінансових установ до бази нарахування обов'язкових регулярних зборів банку до Фонду. Утім невирішеним в такому разі буде питання компенсації витрат, пов'язаних зі здійсненням відрахувань зборів до Фонду банками, які обслуговують кредитні спілки та інші небанківські фінансові установи. Тому з метою розширення гарантійного покриття Фонду на вклади останніх доцільно передбачити участь цих юридичних осіб у Фонді, встановивши обов'язковість перерахування ними регулярних зборів до Фонду. Однак участь цих суб'єктів у Фонді має бути їх правом, а не обов'язком.

Зауважимо, що пропозиція включення вкладів фізичних осіб у небанківських фінансових установах до системи гарантування вкладів фізичних осіб не вносить принципових змін до структури та функціонування останньої, хоча частково вирішує питання щодо можливостей повного гарантування вкладів фізичних осіб в системі.

Щодо механізму контролю за діяльністю Фонду, то згідно з ч. 1 статті 5 Закону № 4452-VI Фонд підзвітний Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України та НБУ. Так, адміністративна рада Фонду формується з п'яти осіб — один представник Кабінету Міністрів України, два представники НБУ, один представник профільного комітету Верховної Ради України та директор-розпорядник Фонду за посадою. Крім того, Фонд до 1 липня наступного за звітним року подає Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України і НБУ річний звіт разом з аудиторським висновком [7].

Річний звіт Фонду про діяльність містить інформацію за такими напрямками: 1) основні показники діяльності Фонду у звітному періоді; 2) внутрішнє управління Фонду; 3) законодавство та регуляторна діяльність; 4) інформування громадськості; 5) аналіз банківського сектору; 6) регулятивна діяльність Фонду; 7) управління фінансами; 8) виведення неплатоспроможних банків з ринку; 9) захист інтересів вкладників; 10) фінансова звітність фонду. Зауважимо, що форма подання Річного Звіту Фонду законодавчо не закріплена. Тому наведені напрями є узагальненими, як результат аналізу річних звітів за періоди з 2016 до 2018 роки [12—14].

Вбачається за доцільне затвердити форму річного звіту Фонду, що міститиме десять розділів відповідно до *табл.*

Таблиця

Напрями відображення інформації в річному звіті Фонду

Назва розділу	Інформація, що відображена в розділі
Основні показники діяльності Фонду у звітному періоді	Містить інформацію щодо розміру гарантованої суми відшкодування та динаміки його зміни за останні роки, грошових коштів Фонду та його інвестицій. Відображаються обсяги здійснених виплат гарантованої суми відшкодувань вкладникам у звітному році.
Внутрішнє управління Фонду	Складається з інформації щодо організаційної структури Фонду, особливостей управління персоналом, внутрішнього аудиту, інформаційних технологій.
Законодавство та регуляторна діяльність	Фонд звітує про прийняті ним у рамках здійснення нормативного регулювання системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку регуляторні акти.
Інформування громадськості	Фонд звітує про стан комунікації з громадськістю, інформування вкладників та інших кредиторів банків, співпрацює із засобами масової інформації.
Аналіз банківського сектору	Огляд банківського сектору, який міститься у щорічному Звіті Фонду включає інформацію щодо аналізу тенденцій вкладних операцій учасників Фонду та фінансових показників учасників Фонду та банків, виключених з реєстру учасників Фонду протягом звітного періоду.

Регулятивна діяльність Фонду	Інформація про регулятивну діяльність Фонду включає дані про здійснення Фондом контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду та адміністративно-господарські санкції і адміністративні штрафи.
Управління фінансами	Інформація щодо управління фінансами Фонду подається у розрізі даних про джерела формування фінансових ресурсів, напрямків їх використання, погашення кредиторських вимог Фонду, оцінку фінансової стійкості Фонду та його фінансові інвестиції.
Виведення неплатоспроможних банків з ринку	Фонд щорічно звітує про: стан запровадження планів врегулювання в неплатоспроможних банках, здійснення уповноваженими особами Фонду тимчасової адміністрації та ліквідації неплатоспроможних банків, стадії продажу майна неплатоспроможних банків, обсяг задоволення вимог кредиторів банків, виявлення та оскарження сумнівних операцій.
Захист інтересів вкладників	Всі рішення по відшкодуванням приймаються в інтересах вкладників. У річному звіті Фондом зазначаються банки-агенти через які відбувались виплати відшкодувань за кожним окремим банком та порядок і стан остаточних розрахунків із вкладниками
Фінансова звітність Фонду	Звітність Фонду складається з Висновку незалежного аудитора, звіт якого ґрунтується на таких фінансових документах: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал (у динаміці за декілька років), примітки до річної фінансової звітності

Висновок. На сучасному етапі розвитку банківської системи необхідними напрямками удосконалення діяльності Фонду є: перегляд повноважень Фонду в частині здійснення контролю за проблемними банками; розширення кола суб'єктів та об'єктів системи гарантування вкладів; удосконалення контролю за діяльністю Фонду; запровадження нових механізмів здійснення виплат відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків; розширення переліку джерел формування коштів Фонду.

Механізм гарантування вкладів фізичних осіб безпосередньо пов'язаний з організацією діяльності Фонду. В результаті проведеного дослідження з'ясовано, що виконавча дирекція Фонду здійснює свої повноваження за такими напрямками: у сфері забезпечення діяльності Фонду, щодо джерел формування коштів Фонду, у сфері забезпечення відшкодувань за вкладками, у сфері регуляторної діяльності, у сфері виведення неплатоспроможних банків з ринку. Водночас повноваження Адміністративної ради Фонду, поділяються на: функціональні; погоджувальні; розпорядчі.

Сьогодні потребують правого регулювання питання розширення напрямів розміщення коштів Фонду, структура яких має забезпечувати достатній рівень ліквідності. Зокрема, доцільно дозволити Фонду інвестувати кошти в іпотечні цінні папери, що створить можливості для диверсифікації ризиків, пов'язаних з відсутністю достатнього обсягу коштів для виплати відшкодування вкладникам у встановлений строк.

Література

1. Алексійчук К. О. Фінансово-правові засади гарантування банківських вкладів в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / К. О. Алексійчук. — Київ, 2014. — 167 с.
2. Билінська О. Б. Функції системи гарантування вкладів / О. Б. Билінська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. — 2017. — Ч. 1. — Вип. 12. — С. 38—42.
3. Безвух С. В. Функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні / С. В. Безвух / Глобальні та національні проблеми економіки. — 2015. — Вип. 3. — С. 675—680.
4. Коваленко В. В. Розвиток систем гарантування вкладів до і після кризи / В. В. Коваленко // Вісник соціально-економічних досліджень. — 2013. — № 1. — С. 363—370.
5. Глуговська С. Л. Адміністративно-правове регулювання банківської діяльності в Україні : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / С. Л. Глуговська. — Київ, 2014. — 203 с.
6. Ходак Є. С. Адміністративно-правовий статус Фонду гарантування вкладів фізичних осіб : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Є. С. Ходак. — Тернопіль, 2017. — 225 с.
7. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 50. — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
8. Mayes D. G. Who Pays for Bank Insolvency? / D. G. Mayes // Journal of International Money and Finance. — 2004. — Vol. 23. — P. 515—551.
9. Rute A. Deposit Guarantee Fund: One Perspective. World Academy of Science, Engineering and Technology / A. Rute, F. David, L. C. Segura // International Journal of Information and Communication Engineering. — 2014. — Vol. 8. — № 2. — P. 553—559. <http://doi.org/10.5281/zenodo.1091036>.
10. Про Фонд гарантування вкладів та інвестицій фізичних осіб : проект закону України від 28.08.2013 № 3132 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // ЛігаЗакон. — Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JG2F000A.html.

11. Про внесення змін до деяких законів України щодо відшкодування фізичним особам через систему гарантування вкладів фізичних осіб шкоди, завданої зловживаннями у сфері банківських та інших фінансових послуг : Закон України від 15.11.2016 № 1736-VII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1736-19/conv>.
12. Річний звіт Фонду за 2016 рік [Електронний ресурс] / Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. — 2017. — Режим доступу : http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/Annual_report_FGVFO_zvit_2016_ukr.pdf.
13. Річний звіт Фонду за 2017 рік [Електронний ресурс] / Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. — 2018. — Режим доступу : http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/zvit_2017_ukr.pdf.
14. Річний звіт Фонду за 2018 рік [Електронний ресурс] / Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. — 2019. — Режим доступу : http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/%D0%A0%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82_%D0%A4%D0%93%D0%92%D0%A4%D0%9E_2018.pdf.

Стаття рекомендована до друку 01.10.2019

© Демидова Л.М., Айрапетян А.С.,
Сарана С.В., Кальян О.С.

References

1. Aleksiihuk, K. O. (2014). *Finansovo-pravovi zasady harantuvannia bankivskykh vkladiv v Ukraini* [Financial and Legal basis of guarantee bank deposits reimbursement in Ukraine]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
2. Bylinska, O. B. (2017). *Funktsii systemy harantuvannia vkladiv* [Functions of the deposit guarantee system]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu — Scientific Bulletin of Uzhgorod National University*, 1, 12, 38—42 [in Ukrainian].
3. Bezvukh, S. V. (2015). *Funktsionuvannia systemy harantuvannia vkladiv fizychnykh osib v Ukraini* [Functioning of the guarantee system of physical]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky — Global and national problems of the economy*, 3, 675—680 [in Ukrainian].
4. Kovalenko, V. V. (2013). *Rozvytok system harantuvannia vkladiv do i pislia kryzy* [Development of deposit guarantee systems before and after the crisis]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen — Bulletin of socio-economic research*, 1, 363—370 [in Ukrainian].
5. Hluhovska, S. L. (2014). *Administrativno-pravove rehuliuвання bankivskoi diialnosti v Ukraini* [Administrative and legal regulation the banking activities in Ukraine]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
6. Khodak, Ye. S. (2017). *Administrativno-pravovyi status Fondu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib* [Administrative and legal status of the Deposit guarantee fund]. *Candidate's thesis*. Ternopil [in Ukrainian].
7. Verkhovna Rada Ukrainy. (2012). *Pro systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib: Zakon Ukrainy vid 23.02.2012 № 4452-VI* [On the Deposit Guarantee Scheme for Individuals: Law of Ukraine of 23.02.2012 № 4452-VI]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy — Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 50. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4452-17> [in Ukrainian].
8. Mayes, D. G. (2004). *Who Pays for Bank Insolvency?* *Journal of International Money and Finance*, Vol. 23, 515—551.
9. Abreu, R., David, F., & Segura, C. L. (2014). *Deposit Guarantee Fund: One Perspective*. World Academy of Science, Engineering and Technology. *International Journal of Information and Communication Engineering*. Vol. 8, 2, 553—559. <http://doi.org/10.5281/zenodo.1091036>.
10. Verkhovna Rada Ukrainy. (2013). *Pro Fond harantuvannia vkladiv ta investysii fizychnykh osib: proekt zakonu Ukrainy vid 28.08.2013 № 3132* [About the Deposit Guarantee Fund and Investments of Individuals: Draft Law of Ukraine dated 28.08.2013 № 3132]. *LihaZakon — League Law*. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JG2F000A.html [in Ukrainian].
11. Verkhovna Rada Ukrainy. (2016). *Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo vidshkoduvannia fizychnym osobam cherez systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib shkody, zavdanoi zlovzhivanniamy u sferi bankivskykh ta inshykh finansovykh posluh: Zakon Ukrainy vid 15.11.2016 № 1736-VIII* [On amendments to some laws of Ukraine on compensation to individuals through the system of guaranteeing deposits of individuals harm caused by abuse in the sphere of banking and other financial services: Law of Ukraine of 15.11.2016 № 1736-VI]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1736-19/conv> [in Ukrainian].
12. *Fond harantuvannia vkladiv fizychnykh osib (2017). Richnyi zvit Fondu za 2016 rik* [Annual Report of the Fund for 2016]. Retrieved from http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/Annual_report_FGVFO_zvit_2016_ukr.pdf [in Ukrainian].
13. *Fond harantuvannia vkladiv fizychnykh osib (2018). Richnyi zvit Fondu za 2017 rik* [Annual Report of the Fund for 2017]. Retrieved from http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/zvit_2017_ukr.pdf [in Ukrainian].
14. *Fond harantuvannia vkladiv fizychnykh osib (2019). Richnyi zvit Fondu za 2018 rik* [Annual Report of the Fund for 2019]. Retrieved from http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/%D0%A0%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82_%D0%A4%D0%93%D0%92%D0%A4%D0%9E_2018.pdf [in Ukrainian].

The article is recommended for printing 01.10.2019

© Demidova L. M., Hayrapetyan A. S.,
Sarana S. V., Kalian O. S.